

uchun oliy ta'lim muassasalarining psixologik xizmatini kuchaytirish, psixologik trening mashg'ulotlarini doimiy olib borish, psixologik maslahat ishlarini tashkil etish lozimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Дюи Дж. Психология и педагогика мышления (Как мы мыслим)/ Пер. с англ. – М., 1999. - 187 с.
2. Karimova V. Psixologiya. O'quv qo'llanma. –T.: 2002.
3. <https://e-library.namdu.uz>

SHARQONA TARBIYA METODLARI VA UNING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK OMILLARI

**Jabborov X.X., TDSHU dosenti, psixologiya
fanlari bo'yicha falsafa doktori, O'zbekiston**

Annotasiya. Mazkur maqolada yoshlarda milliy tarbiya shakllanishida qo'llaniladigan 44 ta sharqona metodlar va qo'llanilishi sharqona tarbiyaga zid bo'lgan 13 ta metodning ijtimoiy-psixologik jihatlari ilmiy asoslangan. Shuningdek mazkur maqolada zamonaviy va milliy tarbiya borasidagi o'ziga xos tendensiyalar bilan tanishishingiz mumkin.

Klit so'zlar: tarbiya, metod, fazilat, axloq, milliy tarbiya, milliy xarakter, g'oya, mafkura

Yoshlarda milliy tarbiyalashning psixologik-pedagogik omillari va metodlari haqida gap ketganda beixtiyor taniqli o'zbek ma'rifatparvari Abdulla Avloniyning "Tarbiya biz uchun yo hayot - yo mamot, yo najot - yo halokat, yo saodat - yo falokat masalasidir" degan chuqur ma'noli so'zlari inson e'tiborini tortadi [2; 108-118-b.].

Bugungi kunda ijtimoiy fanlarda inson omili va uning ijtimoiy-psixologik jihatlari bo'yicha zamonaviy tadqiqotlar olib borilmoqda. Ularning aksariyat qismida shaxs ma'naviy va axloqiy tanazzulning asosiy omillari bo'yicha har xil qiziqarli empirik ma'lutolar qo'lga kiritilmoqda, lekin bularning ichida odamni tashvishga soladigan bir qaraganda e'tiborsizdek tuyiladigan, lekin oqibati insoniyat uchun juda katta ma'naviy tanazzulga, johillikka olib boradigan bir omil, ya'ni tarbiya masalasiga e'tiborsizlik illati millatlarning axloqiy tannazulining asosi desak hecham mubolag'a bo'lmaydi.

Shuning uchun biz mazkur maqolamizda yoshlarda ijobiy fazilatlarni tarbiyalashning metodologik jihatlari, yoshlarni milliy tarbiya masalasiga munosabatlari hamda hamda milliy tarbiya metodlarini tadqiq qilishga alohida e'tibor qaratdik.

Mazkur masalani dolzarbliligini "Uzluksiz ma'naviy tarbiya" konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risidagi Vazirlar Mahkamasining 1059-son qarori bilan ham izohlash mumkin. Mazkur konsepsiyada bugungi yoshlarimizning shaxsiy va ijtimoiy farovon, baxtli hayot qura olishlari uchun zarur bo'lgan aniq fazilatlar majmui belgilab berildi.

Bu haqda Qarorning 2-bandida Konsepsiya va uni amalga oshirish chora-tadbirlar rejasini amalga oshirishning ustuvor yunalishlaridan biri etib "Yoshlarda Vatanga sadokat, tadbirkorlik, irodalilik, mafkuraviy immunitet, mehr-oqibatlilik, mas'uliyatlilik, bag'rikenglik, huquqiy madaniyat, innovation fikrlash, mehnatsevarlik kabi muhim fazilatlarni bolalikdan boshlab bosqichma-bosqich shakllantirish" [1] ta'kidlangan.

Bu davlatimizning yoshlar tarbiyasiga yondashishda maqsadli innovation yondoshuv bo'lib, tarbiya jarayonini ilmiy asosga qurilishini va milliy tarbiya masalasida uning ijtimoiy-psixologik indikatorlari ishlab chiqishimizni talab qiladi.

Bugun butun dunyoda inson kapitali uchun kurash ketayotgan bir vaqtda, eng katta sarmoya farzandni yaxshi ta'lim va tarbiyasiga tiktikilayotganligi bu albatta yaxshi holat hisoblanadi.

Bugungi zamon va makon shaxsning eng asosiy ichki resurslaridan biri bo'lgan tarbiya masalasiga, yangicha talablarni qo'yayotgani biz soha vakllarini doim diqqat markazimizda bo'lishiligi lozim. Zero, shiddati vertualashish jarayoni kuchaytgan bir davrda ta'lim-tarbiya masalasiga aniq, ilmiy asoslarga, qat'iy talablar bilan yondashish juda muhim ijtimoiy-psixologik omillardan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda yoshlarni axloqiy masalalariga e'tiborsizlik yer yuzida qanchadan-qancha ma'naviy tahdid va illatlatlarni keltirib chiqarayotganligi hech kimga sir emas.

Mazkur masalada pedagogika fanlari doktori, professor M.Quronov "Bugungi har bir ota-ona pedagog bo'lishi kerak" deb ta'kidlaydi. Jumladan olimni ta'kidlashicha farzand tarbiyasidagi eng ta'sircha metod bu- o'rgatish metodi. Chunki uning ichida tushuntirish ham bor, suhbat ham bor, ko'rsatish ham bor, aytish ham bor, namuna ham bor [3; 320-b.].

Biz bugungi zamonaviy ota-onalarga zamonaviy, g'oyaviy yoshlarni tarbiyalash quyidagi sharqona tarbiya metodlarini qo'llashlarini tavsiya qilgan bo'lar edik ular quyidagilar:

Ayblamoq - bolani qilgan gunohi, xatosi uchun adolatli ravishda aybli deb topmoq, ayb qo'ymoq va bolaning buni anglashiga erishmoq.

Arazlamoq - qilgan salbiy qiligi uchun bolani aybsitib, undan o'pka qilib yurmoq yoki tarbiyaviy maqsadda vaqtincha yuz o'girmoq.

Baholamoq - bola xulqiga uning ahamiyati, qadr, qiymati haqida ijobiy yoki salbiy fikr bildirmoq.

Bahslashmoq - o'quvchi bilan(maktabda), o'g'il-qiz(farzand) bilan maktabda, uyda ilmiy, adabiy, ahloqiy, milliy-mafkuraviy mazmunda munozara qilmoq.

Begona qilmoq - bolaning yolg'on gapirganligi aniqlangach, qo'polligi muhokama qilingach va h.k. undagi vijdonni junbushga keltirish, qilgan ishi uchun pushaymon qilishi uchun o'qituvchi, yoki ota-ona, yoki ona uni o'zidan vaqtincha uzoq tutib yurishi.

Biriktirmoq - odob-ahloqda, biror hunarda ko'pchilikka namuna bo'lgan ustoz tarbiyasiga bermoq. O'tmishda qo'shni ko'rgan ota-onalar farzandlarining hayotini, odamlar, begonalar bilan muomala qilishni o'rgansinlar deb o'g'illarini choyxonachiga xizmatkorlikka bergan ekanlar.

Bitim - bolaning hayotiga, o'qishiga, kelajagiga oid jiddiy masalani uning o'zi bilan muhokama qilib, o'zaro ijobiy kelishuv, to'xtam, qarorga kelmoq.

Buyurmoq - vaziyatning taqozosi bilan tarbiyaviy maqsaddan kelib chiqqan holda bolaning o'zi uchun, jamoa, millat, Vatan manfaatlarini ko'zlab buyruq bermoq.

Va'da olmoq - bolaning o'z so'ziga sodiqligini, so'zi va ishi birligini sinash maqsadida undan biror ishning, majburiyatning bajarilishi haqida so'z olmoq. Girgittan bo'lmoq - mehribonlik bilan, "aylanay", "o'rgilay" so'zlarini ishlatib, ismiga "jon", "xon" qo'shib bolani erkalash.

Yorilmoq - bolaning sizdan noo'rin xafaligini bilgach, tanho qoldirib, asl maqsadingiz - uning muvaffaqiyati ekanligini aytishingiz. Xayrixohlik, samimiylik bu usulga muvaffaqiyat keltiradi.

Inoqlashmoq - bola bilan yaqin, do'stona munosabat bog'lamoq, ahillashib ketmoq.

Kafil bo'lmoq - bola bilmay, adashib xatoga yo'l qo'ygan chog'da uning yaxshiligi haqida boshqalar (o'qituvchi, o'quvchilar)ni ishontirib, bola uchun mas'uliyatni o'z ustiga olmoq.

Kengashmoq - bola sinf jamoasi oldida turgan muammoni birgalikda muhokama qilmoq.

Koyimoq - jazo berishning yengil turi. Bolaga tanbehlovchi so'z aytmoq, tanbeh bermoq, urishib qo'yimoq.

Kuzatmoq - sinf ahlining, har bir bolaning xulq-atvorini zimdan qarab, tekshirib turmoq, ko'zdan kechirmoq, qayd qilmoq. Ko'rsatmoq - bolaga, bolalarga o'rnak yoki ibrat olishlari yoki ularda yangi tushuncha, bilim hosil qilish maqsadida biror narsaga diqqat e'tiborlarini jalb qilish.

Maqtamoq - bolani uning o'ziga yoki boshqalar oldida yaxshi tomonlarini ko'rsatib gapirmoq, yaxshi qilib ko'rsatmoq.

Nasihat - sokin, xayrixohlik vaziyatda bolani yaxshi yo'lga solish, ta'lim berish maqsadida aytilgan gap, maslahat, pand, o'git.

Ovutmoq - bolaning, uning oilasining boshiga biror kufat tushganda unga tasalli berib yupatmoq, ovuntirmoq, yo'g'lashdan to'xtatmoq.

Odatlantirmoq - odob me'yorlarini mashq qildirish. Masalan, salomlashish, murojaat qilish, mehribonlik ko'rsatish va hokazolarga odat paydo etmoq, o'rgatmoq.

Oqlamoq - shunday vaziyatlar bo'ladiki, bola yil bo'yi ajoyib xulq-atvor, o'qit namunalarini ko'rsatib keladi-yu, bilib-bilmay bir xatoga yo'l qo'yadi. Masalan, birov bilan urishib qoladi; hasharga kelmay qoladi va h.k. Shunday holda o'qituvchi - sinf tarbiyachisi uni (oldingi namunali xulqi hurmati) oqlamog'i kerak.

So'ramoq - bolaning ilmiy va axloqiy bilimlari haqida ma'lumot olmoq, tekshirmoq, norasmiy imtihon qilmoq. Talab - tarbiyalash maqsadida boladan biror narsani qa'iyat bilan so'rab turish.

Tasalli bermoq - muvaffaqiyatsizlikka uchragan bolani yupatish, ko'ngil ko'tarish uchun gapirmoq, ish-harakat qilmoq.

Ta'birlamoq - bolada. Sinf ahlida, jamoat ahlida uchrab turuvchi hatti-harakatlarni sifatlamoq.

Ta'kidlamoq - bolalar bilan o'tkazilgan har bir vaziyatda, ularga malol kelmaydigan ahloqiy mazmunni uqtirib, tayinlab bermoq.

Taqdirlamoq - o'quvchini, farzandni qadrlamoq, munosib baholamoq, bolaga uning qadri bor ekanligini sezdirmoq.

Taqiqlamoq - tarbiyaviy maqsadda bolaga, o'quvchiga biron narsani ma'n etmoq.

Tahsinlamoq - o'quvchini, farzandni "balli", "ofarin" kabi so'zlar bilan qarshi olmoq, maktab yuksak baholamoq.

Tenglashmoq - bola, o'quvchi biror taqsinga sazovor ish qilganda uning hatti-harakatini eng hurmatli, aziz kishilar hulqiga qiyoslash, yomon ish qilganida esa o'z qishlog'i, mahallasi, hududidagi "yomon" deb nlm qozongan shaxs hulqiga o'xshatmoq, taqqoslamoq.

Tergamoq - vaqti-vaqti bilan bolaga yetarli davrajada qattiqqo'llikni namoyon qilib, tekshirib, nojo'ya hatti-harakatlari uchun koyib "yo'li" dan qaytarib turish.

Uyaltirmoq - noma'qul qilig'i uchun bolaga o'ta noqulaylik tug'dirish, hijolat, andisha, nomus qildirmoq.

Shavqlantirmoq - bolaning xulqi, o'qishidagi muvaffaqiyatlari. Kelajagiga g'oyat mamnunlik hissi bilan berilmoq, ruhiy ko'tarinkilik bilan qiziqmoq, zavqlanmoq va zavqlantirmoq, qanoatlantirmoq.

Erkalatmoq - o'g'il bolani "qo'zichog'im", "she'rim", qiz bolani esa "oppog'im", "onajonim" deya silab-siypalamoq, suymoq.

Yalinmoq - agarda boshqa xil usul kor qilmasligiga ko'z yetsa, bola qalbida mehrni yangilash, uyg'otish maqsadida uni biror narsaga ko'ndirish uchun iltimos qilmoq; o'tinib so'ramoq.

Yarashtirish - oilada, sinfda ba'zan uchraydigan o'zaro urush-janjalni to'xtatish, urishmaslikka ahd qildirmoq, munosabatni yaxshilamoq, totuvlashtirmoq.

O'ynamoq - bola bilan unda ijobiy sifatlarni rivojlantirish, salbiy sifatlarni yo'qotish maqsadiga yo'naltirilgan ma'lum qoida va usullar bilan ijro etiladigan o'yinlarni birga o'ynash usuli.

O'rgatmoq - bolaga biror ish harakat (masalan, choy damlashni, turli joy, vaziyatlarda o'zini tutishni, gapirishni va h.k.) bajarish usulini, yo'l-yo'rig'ini tushuntirmoq, bildirmoq va shu ishni mustaqil bajara oladigan qilmoq.

O'qitmoq - yozilgan narsani yoki matnni undagi belgilar, harflar vositasida aynan aytib, eshittirmoq.

Qaytarmoq - bola, o'quvchi jahli chiqib, qizishib biror kor hol, yomonlik qilishga qaror qilsa yoki vajohati shuni ko'rsatsa, uni bunday nomaqbul, nojo'ya ishdan, hatti-harakatdan o'zini tutishga undamoq, tiymoq.

Qiziqchilik qilmoq - o'quvchi, bola bilan munosabatda rasmiyatchilikni, psixologik tanglikni bartaraf qilish maqsadida mavzuni burib yuborish, ermak, hazil qilish, bolani kuldirish.

Sovg'a berish - bolaga bayram, hayitlar munosabati bilan imkon darajasida tuhfarlar qilib, uning mehrini yangilab, oshirib turish.

Homiylik qilish - bolaga biror sohaga qiziqib, berilib shug'ullansa, bu ishda unga yordam, madad berish, muhofaza etish.

Quyida sharhlanayotgan milliy tarbiya metodlari xalqimizning o'g'il-qizlarga madaniy, mehrli-talabchan munosabatini, bola shaxsiga hurmatini saqlab qolib, oilada va maktab tarbiyasida qo'llash imkonini beradi. Bolaga tarbiyaviy ta'sir o'tkazishning salbiy usullari ham mavjud. Amaliyotda bartaraf qilish uchun ular ham tahlil qilinib, o'rganilmog'i kerak. Bu, ayrim o'qituvchilar, ota-onalarda uchrab turadigan pedagogik-psixologik xatolarni tuzatib olishlariga yordam beradi.

Masala bo'yicha o'rganishlarimizdan ayon bo'layaptiki, har bir ota-ona o'z farzandining sog'lom va baxtli bo'lishini istaydi. Shunga qaramay, ba'zan o'zimiz bilib-bilmay bunga qarshi ish qilamiz. Farzand taryabisiga yondashuvda shunday gaplar borki, ularni farzandingizga qancha gapirsangiz ham arziydi - bular motivasiya, qo'llab-quvvatlovchi, maqtovchi, hamdardlik bildiruvchi so'zlardir. Bundan tashqari yana shunday gaplar, iboralar borki, ularni aslo tilga ola ko'rmang. Quyida e'tiboringizga farzandingizning tarbiyasiga salbiy ta'sir qilishi mumkin bo'lgan ayorim bir yondashuvlarni havola etamiz.

"Ahmoqona gaplarni gapirma!". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bolalar kattalardan farqli o'laroq, hech qachon bekorchi gaplarni gapirishmaydi. Sizga har qancha kulgili yoki bema'ni tuyilmasin, farzandingiz sizga aytgisi kelgan har bir so'z u uchun muhim ahamiyatga ega. Uni inkor etib, bolaning so'zlari siz uchun ahamiyatsiz ekanligini bildirgan bo'lasiz. Keyin farzandingiz sizdan ko'p narsani sir tutadigan bo'lib qolsa, ajablanmang. Qanday gap gapirmasin, uning yutuqlari uchun xursand bo'ling, so'zlarini diqqat bilan tinglang. Agar u biror bir muammo bilan kelgan bo'lsa, uni hal qilishga urinib ko'ring.

"Mana ol-da, nari ket!" Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bolaning talabiga javob berishning eng yomon usuli. Unga minnat qilayotganingiz yetmagandek, undan ketishni talab qilyapsiz. Bolalar o'z istagiga erishish yo'lida bu usuldan foydalanishga tez ko'nikishadi. Ota-onalar esa keyin "qachon shunchalik uzoqlashishga

ulgurdik?", deb ajablanishadi. "Nari ket" so'zini qo'llamaslikka harakat qiling, zero bu siz va farzandingiz o'rtasidagi masofani uzoqlashtiradi.

"Boshqalar uddasidan chiqadi, sen esa yo'q". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bolani boshqalardan yomon ekanligiga ishontirib, siz farzandingizda o'ziga bo'lgan ishonchsizlik hissini shakllantirasiz. Ba'zi ota-onalar shu yo'l bilan bolani to'g'ri yo'lga solishga urinishadi, biroq bunday usul hattoki kattalarda ham ijobiy natija bermaydi. Zigmund Freydning shunday so'zlari bor: "O'zingizni taqqoslashingiz mumkin bo'lgan yagona shaxs - bu o'tmishdagi o'zingiz". Ana shu so'zlarga asoslanib, bolani tarbiya qilsangiz, u o'ziga ishongan shaxs bo'lib voyaga yetadi.

"Ko'zimga ko'rinma". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bunday so'zlar bolaga na uning o'zi va na muammolari ota-onasiga keraksiz ekanligini bildiradi. Ba'zan ota-onalar shu yo'l bilan mojaroning oldini olishga harakat qilishadi, ammo muammodan qochish bilan uni hal qilib bo'lmaydi. Farzandlaringizning so'zlarini eshiting, ularga yordam bering. Ziddiyatli vaziyatlarda esa boshqacha usullarni qo'llang.

"Sen eplay olmaysan, yaxshisi menga ber". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bolaning urinib ko'rish harakatiga chek qo'yib, kelajakda uni yordamga muhtoj va omadsiz qilib qo'yasiz. Psixologiyada buni "o'rgatilgan ilojsizlik" deyiladi, ya'ni inson biror narsani qila olmasligiga oldindan o'zini ishontiradi. Shunday ekan, farzandingiz qiyinroq ishga kirishganini ko'rsangiz, yaxshisi unga "Kel, senga yordamlashib yuboraman", deb ayting yoki u sizga biror ishda ko'mak bersin.

Beodob so'zlar (so'kinish). Nima uchun mumkin emas? Ota-onaning farzandi oldida so'kinishi kerak emasligini barchamiz yaxshi bilamiz, bu borada ma'ruza o'qishga hojat bo'lmasa kerak. Bunday so'zlarni nutqingizdan umuman olib tashlang.

"Sen yomonsan!" yoki "Quloqsizsan". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Bolalar ota-onalarining fikrlarini juda qadrlashadi. Bunday so'zlarni aytar ekansiz, farzandingiz ularga amal qilishini yoddan chiqarmang. Bu bolaning o'ziga bo'lgan ishonchini yo'qotadi va kelajakdagi muammolardan darak beradi. "Sen yomonsan" yoki "Quloqsizsan" deyish o'rniga "Sen to'g'ri ish qilmading", "Bu noto'g'ri qaror", deb ayting. Bolaga emas, uning harakatlariga baho berib, siz uning yaxshi tomonga o'zgarishiga turtki bergan bo'lasiz.

"Seni yaxshi ko'rmayman". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Ota-onaning sevgisida shart qo'yish noo'rin. Undan mahrum bo'lish xavfi hayotdan mahrum bo'lishga teng. Farzandingizni yaxshi ko'rasiz-ku, axir! Unda nima uchun bolaga yolg'on gapirasiz? Bunday gaplarni aytaversangiz, bolaning ko'ngliga sovuqchilik solasiz.

"Seni tashlab ketaman". Nima uchun bunday deyish mumkin emas? Ota-ona - farzandi uchun eng muhim inson. Uning hayoti ota-onaga bog'liq, bola onasiz yashashni tasavvuriga ham sig'dira olmaydi. Shu bois ba'zan bu usul sizga ish berayotgandek tuyuladi... Har qanday asossiz tahdidlar takrorlanaversa, bola ularni qabul qilmay qo'yadi, lekin asabini ishdan chiqarishga ulgurasiz. Aslo bunday qila ko'rmang! Farzandingiz bilan qo'rquv va jazoga asoslangan munosabat o'rnatmang. Buning uddasidan chiqish oson emas, albatta, biroq natija buni oqlaydi.

Ko'rib turganingizdek, ota-onaning farzandiga bo'lgan munosabati, ularning gapirayotgan gaplari katta ahamiyatga ega. Shu bois har bir so'zingizga e'tiborli bo'ling. Ota-onaning xatti-harakati esa undan-da muhim. Yomon so'zlardan saqlanish bilan birga noto'g'ri amallardan ham saqlanib, zero farzandingiz sizni kuzatib turibdi, u kelajakda sizning harakatlaringizni yoki gap-so'zlaringizni takrorlamasligiga hech kim kafolat bera olmaydi. "Qush uyasida ko'rganini qiladi" maqolini doim yodda tuting.

Shu bilan birgalikda o'quvchi, bolaga tarbiyaviy ta'sir o'tkazishning salbiy usullari mavjudligi va ularga barham berish uchun ulardan namunalar keltiramiz:

Aldamoq - yolg'on-yashiq gaplar bilan, va'dalar bilan avramoq, laqillatmoq;

Bachkanalashmoq - o'qituvchi, ota-onaning kattalarga, ulug'larga nomunosib qiliklar, hatti-harakatlar qilishi;

Vaysamoq- bolalarni, o'quvchilarni tomonlarga bo'lib, bir-biriga qarshi oyoqlantirib, tezlab, ular orasidagi ziddiyatni kuchaytirmoq; nizoni avj oldirmoq, olqishlamoq;

Gina qilmoq - o'quvchiga, bolaga nisbatan dilda xafalik, kek saqlamoq;

Yomonlamoq - bolaning oldida yoki orqasidan uni yomonlab, yomonga chiqarib, qoralab gapirmoq;

Zarda qilmoq - bolaga, o'quvchiga hadeb zarda, jahl qilaverish;

Zorlanmoq - bolalar qoshida biror narsadan, vaziyatdan nolimoq, shikoyat qilmoq, hasad qilmoq, nochorlikni namoyon qilmoq;

Majbur qilmoq - hech bir asossiz o'quvchining, sinfning munosabati bilan hisoblashmay, amr, zo'rlik bilan yoki biror narsa taqozosi bilan bir ishni qilishni buyurish, ko'r-ko'rona talab;

Nizo - o'qituvchi va o'quvchi, bola va ota-ona orasida o'zaro kelishmovchilik yoki qarama-qarshilik, dushmanlik, adovatli munosabat, ixtilof, nifoq hosil qilish;

So'kmoq - bolani yomon, uyat so'zlar bilan urishmoq, haqorat qilmoq. (odatda bu usul so'kiluvchining so'kuvchiga behrligiga olib boradi);

Ho'mraymoq - farzandga, o'quvchiga, qovog'ini solib tikilmoq, yomon ko'z bilan qaramoq;

Qarg'amoq - farzandga, bolaga yomonlik, baxtsizlik yoki o'lim tilab koyimoq;

Yomon niyat tilamoq.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, yoshlarda sharqona va milliy ijobiy fazilatlarni tarbiyalashning ijtimoiy-psixologik asoslari bugungi asrning eng dolzar masalaridan biri hisoblanadi. Bu masalada ota-onalarning, tarbiyaga mas'ul shaxslarning sharqona va milliy tarbiya, milliy xarakter, milliy fazilatlar va ularning shakllanishining ijtimoiy-psixologik mexanizmlarini bilmasdan turib ularni barkamol qilib tarbiyalashning ta'sirchanligi sust bo'ladi. Qolaversa bugungi yoshlarimiz real voqelikdan ko'ra, virtual voqelik ta'siriga ko'proq tobe bo'lib borayotgan bir vaqtda tarbiya masalasidagi ishlarimizni yangicha, zamonaviy yo'nalish va yondashuvlarda tashkil etishimiz juda muhim hisoblanadi. Shuning uchun mazkur yo'nalishdagi tadqiqotlarni ko'lamini kengaytirish maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 31 dekabr 1059-sonli Qarori.

2. Jabborov X. Milliy tarbiya - ijtimoiy-psixologik, qonuniy va ob'ektiv jarayon sifatida // Fan, ta'lim va amaliyot integratsiyasi: Res. ilmiy-amaliy konf. ISSN: 2181-1776. "Bilig - ilmiy faoliyat" nashri <http://bilig.academiascience.or>. Jild: 03 | nashr: 02 | fevral 2022. 108-118.

3. Quronov M. Bolam baxtli bo'lsin desangiz. - Toshkent: Ma'naviyat, 2013. - 320 b.

4. Jabborov Xazrat Xusenovich. Yoshlarda milliy tarbiya shakllanishining psixologik qonuniyatlari. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences.VOLUME 2 | ISSUE 1 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor. SJIF 2021: 5.423.